

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszedésén
 vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Kömvészek és tanítók.

Írta Szabados Pál.

A szabadgondolkodó tanítók feloszlatott egyesületének végegyengülésben szenvedő lapja az »Uj Korszak« írja, hogy a budapesti szervezett építőmunkások az »elnyomott« magyar tanítóság érdekében április 9-én népgyűlést tartanak. E népgyűlésen, mint a lap írja, beszélni fognak a következő Jakabok: Kardos Jakab, Bokányi Dezső és Ágoston Péter és követelni fogják az iskolák államosítását s a hitoktatás eltörlését, mert ha nem... be áll majd a sztrájk.

Ugy halljuk, a helybeli jogakadémia egyik professzorának agyában fogamzott meg ez az eszme, hogy egy csapatba toborozza a szociálista kömvészeket és a tanítókat, hogy virágvasárnapján — a kereszténység e nagy ünnepén, amikor a krisztusi szeretet szent hete veszi kezdetét, belédobja a gyűlölet, az elégtelenség csóváját abba a testületbe is, amely eddig a legnagyobb türelemmel és megadással várta az állam sorsának jobbrafordulását, remélve, hogy ezzel az ő sorsa is javulni fog.

Nem tudjuk megérteni, hogy a tanítóság komoly, hivatását teljesítő intelligens testülete, miként kerülhet egy táborba azokkal, akik az erőszak, a jogtiprás, a

felebaráti türelmetlenség jegyében szitják az elégedetlenséget és uszítják egymás ellen a néposztályokat. Ezzel a testülettel egy kalap alá vonni az eskü szentsége alatt működő magyar tanítói kart, akik az ilyen lázadászerű mozgalommal homlokegyenest ellenkező álláspontot foglalnak el — nem lehet, nem szabad! Ez a magyar kultúra eleven husába vág, ez **erkölcstelenség.**

Végtelen megdöbbenéssel fogadjuk mi magyar tanítók e körülményt, különösen azért mert ennek a mozgalomnak élén egy jogtanár, egy katolikus jogakadémiai tanár áll. Az ő vezetése alatt álló páholy 300 példányt rendelt meg új az Uj korszakból, hogy terjessze ezt a maszlagot a néptanítók között.

Ez a főmester-tanár ur, aki a jogtudományra tanítja az ifjúságot, kétségkívül tudja, hogy az esküszegésnek büntetendő következményei is vannak és aki büntetendő cselekmény elkövetésére izgat, az a büntető törvénykönyvvel jön összeütközésbe. Ez a tanár ur éppen úgy felüsködött a magyar állami törvényekre, mint az a szerény falusi néptanító, akit most a tanár ur önző hiúságból, az ő elvtársai közé akar betoborozni.

Hiszem, hogy a magyar tanítóság sokkal komolyabban fogja fel hivatását,

sokkal önzetlenebbül teljesíti hazája, társadalma és faja iránti kötelességét, sem hogy a tanár ur és a hirhedt »Uj korszak« bábjátékaul szegődjék.

Tiszteljük mi a kömvészeket, — mint ahogy tisztelünk minden becsületes magyar iparost, jól esik nekünk megszoritani munkában edzett kerges tenyerüket, mert hiszen az a tenyér nemes dologban, nehéz munkában durvult meg. Nem is szégyenelünk velük addig egy táborban működni, míg törekvésük a kenyérért, a családjukért, a boldogulásukért való becsületes törekvés; de mi helyt az a társadalmi rend felbontására, a vallás, az erkölcs, a hazaszeretet szent érzelmének kiirtására irányul, hátat kell fordítanunk, mert az ilyen törekvés erkölcstelen, tisztességtelen vállalkozás.

Van a magyar tanítóságban annyi intelligencia, hogy mindenféle szakszervezet nélkül is tud szavának, jogos kívánságának érvényt szerezni.

A demagógia elszédítheti az embereket, pillanatra talán lelkesítheti is, de ha megszólal az az elszédített lelkiismeret, akkor azt fogja mondani, hogy a tanár ur téved, a tanár ur eljárása önző s aki egy egész becsületes testületet ilyen lelkiismeretlen válság elé állít, az vét a magyar kultúra ellen.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A gyermek bánata.

Viret mama ma kora reggel levelet kapott. Felbontotta és olvasni kezdte. A második sornál kirohant a házból és csak egy negyed óra múlva tért vissza. Kint volt a szőlőben az ott dolgozó Viret papáért.

Ahogy megjött, Madeleine, aki várt rá, azt kérdezte tőle:

— Viret mama, mehetek már az iskolába?

A kis lányok szeretnek korán az iskolában lenni, hogy még a tanítás megkezdése előtt játszassanak az udvarban. De Viret mama nagyon gyengéden így szólt:

— Ma nem mehetsz az iskolába, szívem. Anyuskád azt írja, hogy nagyon beteg.

Es miután összenézett az urával, így szólt:

— Kilenc órára várom a telefonbeszélgetést, vajjon jobban van-e?

Hogy mit gondolt a gyermek, nem tudni. Hallotta a szavakat. Igaz, anyuska sokat betegeskedik. Pár pillanatig gondolkozott, de csak hamar így szólt:

— Viret mama, szabad labdázni?

Viret a feleségére tekintett.

— Hadd játsszék egy kicsit.

Az asszony egyenesen a postára sietett és megkérte a postamesterőt, hogy kilenc órára küldjön hozzájuk valakit, aki azt jelentse, hogy Madeleine édes anyja nagyon rosszul van és minden percben a halálát várják.

Ahogy visszajött, Madeleine így fogadta:

— Viret mama, tizenhétszer elkaptam a labdámat.

Senkisémet felett. Az urához hasonlóan Viret mama is leült egy székre. Egyikük sem mert a kis lányra nézni.

Kilenc órakor megjelent a postás kisaszony. Egy szót sem kellett szólnia, Madeleine ránézett és hitelen megértette, hogy miért mondták neki, hogy nagyon beteg az édes anyja. Kiejtette a labdáját a kezéből, kiszaladt az utcára és egetverő sikoltással adta hírül a falunak, hogy mindenki megdöbbenjen:

— Anyuska meghalt! Anyuska meghalt!

Arckifejezésén is meglátták mindazok, kik nem is értették szavainak értelmét, hogy mi történt. Mindenki kiszaladt a házból.

Az asszonyok körülvették a gyereket, de Viret mama, kinek legtöbb joga volt hozzá, mert már tizenhét hónapos kora óta gondját viselte, — gyenge gyermek lévén, falura adták

gondozásba — eltolta őket, megfogta a kislányt és féltékenyen magával vitte a házba.

De az asszonyok mind ott maradtak az utca közepén. Ez a hirtelen haláleset valósággal elkábította őket. Nem tudták, mit tegyenek. Hát sirni kezdtek.

Eleinte a gyerek anyja halála miatt szenvedni kívánt. Lecsuszott Viret mama térdéről, minden vigasztalást visszautasítva, beült a kis székébe és keservesen elkezdett sirni. Majd két kezét térdére fektetve, mereven maga elé bámult.

Viret mama megsimogatta a fejét, hogy a kislány érezze, hogy résztvesznek fájdalmában. — Könyörtelenül, hidegen lökte el a gyermek a kezét, Viret mama még szólni próbálkozott.

— Na kis szívem, ne sirj olyan nagyon!

— Hagyjon — felelte a gyermek.

Időközönként keserves sirás, majd merev elmélyedés és nagylassan csak eltelt a délelőtt. Ebéd idejékor kénytelen volt bevallani, bár rejtgetni szeretne volna:

— Viret mama, éhes vagyok!

— Jó étvágygyal evett. Nagy bánatában vigaszra volt szüksége.

Háromnegyed egykor változás állott be Madeleine gondolatvilágában. Egy kis barát-

Április 8-ikán megnyílik
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.
 Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Kitünő erdélyi
 Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
 pazar eleganciával
 berendezve! ■ ■
 borkülönlegességek.
 Nagy Sándor-utca 4. szám.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 5.

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 óra kor nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után következett és felolvasták az interpellációs könyvet, amelybe Nadányi Gyula jegyzett be interpellációt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és Polónyi Géza a pénzügyminiszterhez az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbítása tárgyában.

Következik

a belügyi tárcs

költségvetése.

Haydin Imre: Polemizál Pop-Csicsó Istvánnal és Vajda Sándorral. Nem tudja, honnan meríti ez a két román képviselő a bátorságot, hogy abban a hangnemben kezelik. Ezek az urak talán szövetséget kötöttek néhány tót emberrel, de hozzájuk a tót nép zömének semmi köze. A tót nép mindig a magyarsággal tartott. Mutatja ezt Kákóczi szabadságharc és az 1848-ban történt események. Csakis szeretettel és a kultúra terjesztésével lehet a tót nép érzelmeit továbbra is így megtartani.

A nemzetiségi 1868. évi XLIV. törvényeknek csak arról a részéről beszélnek, amely jogokat biztosít nekik, de arról, amely kötelezettségeket ró rájuk, nem. (Helyeslés.) A cseh-tót mozgalom tervszerűen halad előre a tót vidéken. Lapokat tartanak, melyeknek az a céljuk, hogy a cseh és tót nyelv közti különbségeket áthidalják. Ezek a lapok teljes cseh cikkeket tartalmaznak, hogy a nép hozzá szokjék ahhoz, hogy a cseh és tót nyelv egy és ugyanaz. Minden évben száz tót diákot visznek ki Csehországba, a tót intelligenciát állítják a nép fölé, a mi azért szomorú, mert monarchikus célokat szolgál. (Mosgás.)

Védekezni pedig ez ellen nem tud, nem is akar a magyarság. A Vágvölgy kulturátla-

nul, ipar és kereskedelem nélkül pang. Tren-csén vármegye most fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez segélyért, mert 124 község iskola nélkül van.

Es a hol iskola van, az is milyen? Talált egy községet, melynek hatszáz tankötelese számára egy olyan, egytantermes iskolája volt, a hol legföljebb hatvan gyermek férhet el. Ennek az iskolának egy tanítója volt, aki amellet még egy nagy egyházközség kántora és egy kiterjedt kézbesítési kerület postamestere volt. (Zaj.)

Csodálatos mégis, hogy ilyen viszonyok mellett ez a tót nép mennyire ragaszkodik hazájához.

Bizik a kormányban és elfogadja a költségvetést.

Szabó István (gazdapárti) minden tekintetben aláírja Haydin beszédét, de hozzáteszi, hogy ezek a bajok a magyarokta vidéken is érezhetők. (Helyeslés.) Azt azonban nem halotta, hogyan lehetne ezeket a bajokat orvosolni s éppen ezért Haydinnal elleutében, bizalmatlan a kormány iránt. (Helyeslés a baloldalon.) A városok segélyezése mellett a községek is segélyezendők, mert ezeknek nagyobb szükségük van erre. Bizonyítja ezt Pál Alfréd legutóbbi felszólalása is. Több körorvosi állás szervezendő a községek érdekében.

V. Zs. a szabadkőművesség védelmére.

Szünet után

Várady Zsigmond szólalt fel. Reflektált Huszár Károly minapi beszédére, melyben a szabadkőművességet támadta. Titkos társulatnak nevezte. Hogy sikerült akkor ennek titkait mégis megtudni?

Huszár Károly: Árulók ott is vannak!

Várady Zsigmond: Nem kellett volna a képviselő urnak ilyen uton jutni a nyomtatványokhoz, mert néhány koronáért az asztalára küldték volna...

Huszár Károly: Próbáltam, nem sikerült.

Várady Zsigmond: Es akkor meggyőződött volna, hogy az egyesület nem titkos. Arról

nője, Fifine Leblond, jött el hozzá és így szólt:

— A ma ma ideküldött, hogy megcsókoltam Madeleine-t, mert meghalt az anyuskája.

De Madeleine nem zavartatta magát. Viret mama kedvenc süteményét készítette és ez annyira ízlett neki, hogy egyik darabot a másik után költötte el. De egymás után jöttek a kis lányok és Madeleine végre is abbahagyta az evést.

De mikor a kis lányok mind elmentek, bizonyos büszkeséget érzett. Így szólt:

— Viret mama, képzelje, megolvastam: tizenegyen voltak.

A délután is elérkezett. Viret papa pár pillanatnyi habozás után visszament dolgozni a szőlőbe. A gyermek és az asszony otthon maradt.

A kis lány megint a székébe ült, mint dél-előtt.

A könyei is visszatértek és a következő kérdést tette fel:

— Viret mama, igaz az, hogy a halottak feltámadnak?

— Igen, kis lányom, de mi azt nem érjük meg — felelte a jó asszony.

— Pedig nagyon szeretném, ha anyuskám feltámadna!

De a hosszas üldözéstől csakhamar kifáradt és eme jól ismert, de jelentőségtelen szavak hagyták el ajkait:

— Viret mama, unatkozom.

Felállt, halk léptekkel ment előre, kinyi-

votta az ajtót és ki akart szökni az utcára. Meglátta a szomszédék macskáját, utána szaladt, megakart fogni. Viret mamának rá kellett szólnia:

— Ha egy kis lánynak meghalt az anyuskája, otthon kell maradnia.

Megint éledni kezdett a kis lány, a mikor négy óra után a gyerekek hazajöttek az iskolából. Eszébe jutott, hogy azok most hazamennek leckét tanulni, feladatot csinálni. Neki ma semmit sem kell tenni.

Es hamarosan eszébe jutott:

— Viret mama, szabad labdáznai?

A jó asszony így felelt:

— Ha nem lármázol nagyon, hát szabad. Eszébe jutott, hogy délelőtt, a mikor megudra, hogy anyuskája meghalt, mily ostobául viselkedett. Eldobta a labdáját s tudja Isten, hogy hova is nem gurult. Hol is lehet?

Kereste mindentel, tekintve, hogy ma ugysem fogják megszidni, egészen az ágy alá bujt. Nagyon szeretett ott lenni. Majd egyik nap ide fog bujni, aztán kereshetik, gondolta. Kedve lett volna kidugni a fejét és odakiáltani Viret mamának, hogy »kukucs«. De mégsem merie, mert meghalt az anyuskája. Ki mászott, megtalálta a labdáját, egészen a talig gurult. Játszott, pompásan ment a játék. Haladt is beane. Aztán így szólt:

— Viret mama, ma reggel csak tizenhétzer kaptam el. Most meg, képzelje csak, huszonegyszer...

Charles Louis Philippe

nem tud, hogy az egyesületnek hazafiatlan törekvései lettek volna.

Huszár Károly: Mártonffy Márton megmagyarázta. (Zaj.)

Várady Zsigmond: Nem tudok ilyen hazafiatlan törekvésekről. Mert miként a női erény akkor lesz becses, ha az erős férfi vágy megostromolja és annak ellent tud állni...

Förster Aurél: Huj, de izgató! (Förster kiszalad a tereméből. Nagy derűtlenség.)

Várady Zsigmond: ...akként az az egyesülés is akkor lett becses, mikor ellen tudott állni a hazafiatlan csábításoknak (? !)

Huszár Károly tiltakozik az ellen, mintha ő a gyűlekezési jog korlátozása ellen foglalt volna állást. Ő a szabadkőművesek tulkapásai ellen szólalt fel.

Ezután elhatározza a Ház, hogy a belügyi tárcs után a honvédelmi tárcs költségvetését fogják tárgyalni.

Interpellációk.

Polónyi Géza a bankszabadalom tárgyában a következő interpellációt terjeszti elő:

Az osztrák Reichsrathnak feloszlátása okából 1911 július hava előtt lehetetlen vált az 1910. évi december 31-én lejárt bankszabadalomnak és az érmesszersződésnek 1917-ig egyidejűleg szentesített törvények által való meghosszabbítása.

Miután az osztrák kormány csupán az 1911. évi február hó 15-éig terjedő ideiglenes állapotnak (provizórium) fentartására kapott törvényes felhatalmazást, újabbat pedig 1911. évi június előtt nem szerezhet, az egyébként is törvénybe ütköző ideiglenes állapotnak fentartása az osztrák kormány felhatalmazásának hiánya okából is lehetetlen vált.

Tekintettel még arra, hogy az osztrák-magyar bankkal 1911. évi február hó 15-éig megkötött és 1911. évi május hó 30-ig meghosszabbítottnak jelzett egyezmény III-ik cikkelye szerint ez az egyezmény, ha a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban az 1910. évi december 30-ikán feanállott állapot változást szenvedne, még annak lejárta előtt is elveszti hatályát, ez a változás pedig, amennyiben Ausztriában a bankszabadalomnak meghosszabbítása 1911. július hava előtt sem törvényhozási uton, sem ideiglenesen nem lehetséges, bekövetkezett, tisztelettel kérdem a pénzügyminiszter urtól:

Milyen biztosítókkal rendelkezik az iránt, hogy a magyar állam érdekei szempontjából annyira fontos paritásnak tartatása és a készfizetéseknek felvétele 1911. július hava előtt is végrehajtható legyen?

A hírlapírók közlései szerint az osztrák-magyar bank 50 millió korona költséggel egy Bécsben emelendő központi intézeti célokra szolgáló épület emelésére pályázatot hirdetett. Tisztelettel kérdem a pénzügyminiszter urtól:

van-e tudomása s ha igen, mily intézkedéseket tett az iránt, hogy az 1899. évi XXXVII. t.-c. 6-ik §-ának az új szabadalom idejére is fentartani javasolt rendelkezése okából államunkat ez által a jövedelemben való részesedésnek csökkenésével veszteség ne érje?

Az interpellációt kiadták

Nadányi Gyula az igazságügy minisztert interpellálja a szudricsi gör. kel. pópa lázítása tárgyában

Székely Ferenc kijelenti, hogy az ügyet meg fogja vizsgáltatni a nagyváradi ügyésszel és ha büntetendő cselekményt talál a szerint fog eljárni.

Ugyanezt teszi a vallás és közoktatásügyi miniszter is.

Az ülés fél 3 órakor ért véget.

Meglepő köterejü.

Rendkívül kiadó.

Kitünő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg bereмени gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedőlemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld

Elpusztult gyártelep.

Pusztító tűz Mezőtelegden.

Biharmegye gyáripára tegnap szegényebb ett egy teleppel. A mezőtelegdi gyártelepek egyike pusztult el, még pedig oly rohamos gyorsasággal, hogy mentésről szó sem lehetett s így az egész telep a tűz martalóka lett. A hatalmas gyártelep pusztulása százazrekre menő kárt jelent tulajdonosának.

A tűz pusztításáról tudósítók a következőket jelentik:

Tegnap délben a Satory-féle gyárból a munkások ebédre mentek. A telepen senki sem tartózkodott. A tisztviselők a telep közelében lévő lakásaikon időztek. Délután fél két órákor a biharszilági gyártelep tűzvédelme a Satory telepen tüzet vett észre és nyomban kivontult a veszedelem elfojtására. A kivontult gyári tűzoltóság azonban kénytelen volt tehetetlenül nézni a tűz tova terjedését. A tűz ugyanis már ekkor négy épület felett dühöngött, s ily óriási erővel szemben a gyár tűzvédelme valóságosan tehetetlen volt. A tűzoltók jelzéseire egyszerre kivontultak az összes gyárak munkásai, valamint Mezőtelegdi lakossága is és így közös erővel fogták a tűz oltásához.

A tűz minden erőfeszítés dacára sem szűnt, sőt egyre terjedt tova, mert az állandó szél valóságosan szikraesőt zúdított a szomszédos épületekre. A kivontult tűzoltók kevésnek találván a maguk erejét, áttelefonáltak Eledre a községi tűzoltókért, akik rövid idő alatt a gyártelepre érkeztek, azonban ők sem tehettek semmit a gyár megmentésére. A tűz oltására kivontult emberek a szomszédos telepek megmentésére fordították ezután minden erejüket.

A tűz vehemens terjedése nagy aggodalomra adott okot. Tudvale is ugyanis, hogy a Satory-féle telep szomszédságában több hatalmas gyártelep van, melyek óriási összegeket képviselnek. A telep szomszédságában van a posta is. A tűz oltására kivontult emberek megfeszített munkájának tudható be, hogy a tűz más telepre nem terjedt át. Leégett a gipszmalom, az aszfalt raktár, a gépház és vegyszeri gyár és a fedéllemez gyár. Szerencsétlenségre az épületekben mindenütt nagy mennyiségű áru volt felhalmozva.

Az eddigi jelentések szerint a tűz a gépházban kezdődött és onnan terjedt tovább. A tűz délután fél két órától este 5 óráig égett s ez alatt a telep minden épülete elhamvadt az összes árukkal egyetemben. A tűz rohamos terjedésének a szélről eltekintve az is volt az oka, hogy a tüzet senki sem vette idejében észre, mert akkor a telepen nem tartózkodott senki. A tisztviselők szintén nem voltak a telepen, hanem a közelben lévő lakásaikon tartózkodtak.

Hogy mi volt a tűz keletkezésének oka azt a ma megtartandó tűzvizsgálat fogja megállapítani.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és úri divatcikkben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Április 7. A Kath. Kör. utolsó bőjti estélye a főgimnázium dísztermében d. u. 6 órákor.

Április 27. D. u. A Biharmegyei nőegylet évi közgyűlése.

* **Fráter Barnabás dr Nagyszalon-tán.** Fráter Barnabás alispán már 4-ik napja, hogy Nagyszalon-tán tartózkodik és az ottani sorozásokon képviseli a polgári hatóságot. Az alispán tiszteletére tegnap 140 terítékes bankett volt. A banketten megjelent az egész szalonjai intelligencia.

* **A Katholikus Kör harmadik bőjti estélye.** A Katholikus Kör bőjti előadásainak idei sorozatát méltóképp fogja berekeszteni a mai estély. Az estély első száma Varró Zsófia zongorajátéka lesz (Beethoven 6. Variáció F-dur), utána dr Balthory Oszkárné fogja előadni Belezmay Antal »Tavaszi« című műdalát, végül dr Hoványi Gyula jogtanár fog előadást tartani »A szerzetesrend jelentősége« címmel. Az estély a főgimnázium dísztermében kezdődik este 6 órákor.

* **Darvassy Lajos tanácsnok nyugdíjazása.** Nagyváradi város nyugdíjbizottsága tegnap délután tárgyalta Darvassy Lajos városi tanácsnok nyugdíjazás iránti kérelmét. Az ülésen Bordé Ferenc főjegyző elnökölt s jelen voltak dr Molnár Imre jogtanár, dr Thury László v. főügyész, dr Mayer László v. főorvos, dr Grósz Menyhért és dr Molnár Imre aljegyző. Darvassy Lajos tanácsnokot, az orvosi bizonyítványban kitüntetett asztmatikus betegségből folyó szolgálatképtelenség alapján nyugdíjazták s 30 évi szolgálat után évi 3360 korona nyugdíjösszeget állapítottak meg részére. Tóth Béla most kinevezett járványkórházi felügyelőnek 15 évi havidíjas szolgálatát a nyugdíj jogosultság idejébe beszámították, az ez időre járó nyugdíjilldtek befizetése ellenében.

* **12000 korona államsegély az ipariskolának.** Nagyváradi városa felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy tekintettel a tervbe vett iparparlota létesítésére, a nagyváradi iparostanonc iskolának eddig adott évi 12,000 korona államsegélyt emelje fel 20,000 koronára. A kérelmet azonban a miniszter nem teljesítette, valószínűleg azért, mert az iparparlota létesítésének ügye még nincs annyira előkészítve, hogy ez évben megkezdhető az építkezést. I y csak az eddigi

államsegélyt kapja Nagyváradi városa. Vasady Lajos kir. tantelügyelő ugyanis tegnap értesítette Nagyváradi városát, hogy a miniszter a nagyváradi iparostanonciskola részére az 1910—1911. tanévre 12,000 korona államsegélyt engedélyezett s ez összeget a nagyváradi kir. adóhivatalnál kiutalta.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr Hendel Ottó posta- és távirada számtisztvisztet számellenőrré nevezte ki.

* **Előléptetett jogtanárok.** Örömmel értesülünk a hivatalos lapból arról, hogy őfelsége a király, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr Molnár Imrét és dr Hoványi Gyulát a nagyváradi királyi katolikus jogakadémia tudós és kiválóan érdemes tanárát a VII. fizetési osztályból szabályszerű illetményekkel a VI. fizetési osztályba nevezte ki.

* **Uj kath. főgimnázium Pécsen.** Pécsről jelentik: Gróf Zichy Gyula pécsi püspök másfél millió korona költséggel és részben a rendelkezésére álló Pius-alapok felhasználásával új főgimnáziumot létesít Pécsen, mely 200, főként horvát szlavon ifjak befogadására, internátussal lesz egybekapcsolva. A még hiányzó költséget az állam adja. Az erre vonatkozó szerződést most irták alá és eszerint a beruházási államsegély 350.000 koronát tesz és ezért az államnak joga lesz tízenkét tanár közül négyet kinevezni. A gimnázium fentartási költségeihez az állam évi 2000 koronánál kezdődő 16.000 koronáig terjedő segélyt ad.

* **A József műegyetem emléknapja.** A József műegyetem május 7-én tartja meg nagyszabású emléknapját. Az ünnepély keretében szentelik fel az egyetemi zászlót, melyre tegnap Biharvármegye törvényhatóságát is meghívták. Az ünnepély rendezősége egy zászlószeget is küldött a vármegyének, hogy azt képviselője által az ünnepélyen veresse be a zászlórudjába.

* **A bábaképezde új igazgatója.** A nagyváradi királyi bábaképezde tudós igazgatója dr Konrád Márk királyi tanácsos, aki 1872 óta vezette az intézetet, pár héttel ezelőtt magas korára való hivatkozással, a belügyminisztertől nyugalmazását kérte. A belügyminiszter — úgy látszik — teljesítette az érdemes professzor kérését, mert a hivatalos lap tegnapi száma már közli az utódjának kinevezését. A belügyminiszter ugyanis a nagyváradi kir. bábaképezde igazgató tanárává dr Konrád Jenőt, Konrád Márk fiát nevezte ki, aki eddig Budapest főváros szegényházának kórházában, mint rendelő orvos működött.

* **Biharmegye a múlt hóban.** Bihar-megye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg április havi ülését Miskolc Ferenc dr főispán elnöklete alatt. Az ülésen elsősorban az időszaki jelentéseket tárgyalták. A jelentések mind kedvezőek a főorvosi jelentés kivételével, mely szerint a vörheny növekedésben van. Az állatorvos jelentése szerint a veszettség különösen nagy mérvet kezd ölteni. Az elmúlt időszakban 11 községben 19 embert mart meg veszett kutya. Ezután a belényesi tanfelügyelőségi kirendeltség vezetője bejelentette a bizottságnak, hogy a miniszter Popovits Konstans in segyesi tanítót elmozdította állásá-

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér :: Kishidfőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszer-tár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyváradi, Bémer-tér.

tól a magyar ellenes tüntetés miatt s két évig sehol nem engedni alkalmaztani. Ezután az esküdtek ügye került napirendre. A vármegyei tisztviselők közül ugyanis évenként sokat beidéznék esküdteknek s így elvonják a rendszer foglalkozásuktól, ami hátrányára van az ügymenetnek. A vármegye ezért akarja, hogy a megyei tisztviselők mentessenek fel az esküdt szolgálat alól. Az ügyet a közigazgatási bizottság napirendjéről levették és a törvényhatóság elé utalták azzal, hogy irjon fel a miniszterhez a felmentés végett. A bizottság ezután a madarak és fák napját május 2-ára tűzte ki. Végül tudomásul vették, hogy Hegyközujlakon postaügynökség létesült. Az ülés 1 órakor ért véget.

* **Hook János Nagyváradou.** Hook János országgyűlési képviselő, a kőbányaiak ékesszavu plébánosa ma Nagyváradra érkezik s a Sas passageban levő Uránia színházban ma és holnap este fel fogja olvasni »*As Ur János Isten*« című új darabját. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A darab több mint 100 színes vetített és 15 mozgófényképből áll. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik s jegyeket már délelőttől kezdve kiad az Uránia pénztára.

* **Ártéri kutakat kérnek.** A béli főszolgabíró tegnap ismét jelentést tett az alispánhoz, hogy a járás területére 5 községben égetően szükséges az egészséges ivóvíz. A jelentés szerint Ocsa, Bálkalocsa, Osrós, Békirálymező, Kislaka községek azok amelyekben egyáltalán nincs iható vízű kut. A főszolgabíró kéri az alispánt, hogy hasson oda miszerint a fenti községek államsegélyt nyernének ártéri kutak furatásához.

* **Villamosvasut Biharpüspökibe.** A múlt hónap vége felé megemlékeztünk arról, hogy a Nagyvárad Városi Vasut részvénytársaság a villamos vasutat Biharpüspökibe szándékozik kiépíteni. A szomszédos község látja el jórészen Nagyvárad piacát élelmickekkel s így naponta nagy forgalomra számít a villamos vasuttársaság. Ezenkívül nagy jelentőségű kérdés ez a lakásviszonyok tekintetében is, mert ha Biharpüspökivel meg lesz a jó és gyorsközlekedés, a kisebb tisztviselők és munkások közül sokan költöznek ki Biharpüspökibe s ezáltal a község fejlődése nagy lendületet vesz. A vasut társaság be is adta az engedély iránt a kérvényt a kereskedelmi miniszterhez, amely szerint a vasut állomástól meghosszabbítják a villamos vasutvonalat Biharpüspöki község belterületére, ahol a község főterén lenne az állomása. A miniszter a kérvényt és a terveket leküldte Nagyvárad városához, hogy saját szempontjából adjon véleményét.

* **Meglopott lakatosmester.** Téglás Lajos géplakatos mester bejelentette, hogy a Teleky-utca 44. szám alatti műhelyéből ismeretlen tettes egy nikkelezett amerikai rendszerű revolvert és 8 db csavarmetsző furót ellopott. A rendőrség keresi a tolvajt.

* **Borzalmas kataztrófa Besztercebányán.** Besztercebányán tegnap tegnap reggel 5 órakor borzalmas robbanás volt. Felrobbant Dobák Adolf lőpormalmában hat hordó lőpor. A gyár s a mellette levő épület romhalmazzá pusztult. Dobákot, a gyár igazgatóját és két munkást a robbanás darabokra tépte. Dobák felesége és gyermekei néhány perccel a robbanás előtt távoztak a gyárból s ennek köszönhetik megmenekülésüket. A robbanás iszonyu erejét bizonyítja, hogy a távol eső

püspöki palota ablakai csörömpölve hullottak a földre s a palota mellett levő ház erősen megrongálódott.

* **A vízvezeték ügyei.** Nagyvárad város vízvezetési szakbizottsága holnap, pénteken, április hó 7-én délelőtt 9 órakor ülést tart. Ez alkalommal több fontos kérdésben határoznak.

* **Olcsóbb lesz a villamárám.** Annyi gáncs, rozszakarát, burkolt célokból fakadó támadás még ritkán nyilatkozott meg egy-egy vállalat iránt, mint amennyit a városi villamos teleppel szemben tapasztaltunk. Örömmel látjuk azonban, hogy nem sikerült a villamos-telep iránt a bizalmat megingatni. A villamosmű évről-évre örvendetesen fejlődik s mérlege biztatóan mutatja, hogy ez a vállalat segíti elő a jövő Nagyvárad fejlődését. Az elmúlt évben, dacára, hogy a közvilágítás és a középületek világításának 100,000 koronát meghaladó összege figyelmen kívül van hagyva, ismét 80,000 koronával haladja meg a telep jövedelme az előző év igen tekintélyes tiszta jövedelmét. — Nagyvárad város villamos telepeinek felügyelő bizottsága tegnap délután ülést tartott. A bizottság tegnapi ülésében tudomásul vette az 1910. évi mérleget, mely a múlt évnél 80,000 koronával kedvezőbben záródott s ezzel kapcsolatban javasolta a közvilágítási lámpák szaporítását és az áram egységárának leszállítását és utasította az igazgatót, hogy idevonatkozólag tegyen számszerű adatokkal megvilágított véleményes jelentést. Tudomásul vette a bizottság a folyó évi február havi üzemi jelentést is, mely szintén kedvezőbb a múlt év hasonló időszakának eredményénél. Áramfogyasztási megegyezést és közvilágítási kérelmet tárgyalt még a bizottság. Végül elhatározta 130 waggon porosz községben beszerzését, miután az új gép csak decemberre készül el.

* **Brutális borbély mester.** Eleden Karbunár János az egyetlen borbély, aki a borbélymesterekhez ugyan semmit sem ért, de annál brutálisabb. Gorombaság terén azonban oly zseniális ez az egyedüli borbély, hogy az éledek vele ijeszti gyermekeiket és senki sem meri kezére bizoni az arcát. Az üzlet ennek dacára is jól megy, mert Karbunár állandóan üzletvezetőt tart, akire aztán rámeri bizoni magát az ember. Egy ilyen üzletvezetője volt Karbunárnak Molnár István, aki szombat este kissé hosszabbra találta nyujtani a kimaradást és hajnalban ment haza. Ekkor már várta Karbunár és pedig egy hatalmas fútykóssal, mellyel oly kegyetlenül megrakta a szerencsétlen segédet, hogy az 8 napon túl terjedő idő alatt gyógyul meg. A segéd feljelentést tett gazdája ellen. A brutális dolog felháborította az egész Eledet, ahol kijelentették, hogy ha a brutális ember meg nem változik, bojkottálni fogják.

* **Ellopott csizma.** Schwarz Mór vendéglőstől ismeretlen tettes egy pár csizmát vitt el. A rendőrség az ügyben megindította a nyomozást.

* **Merénylő honvéd Juhász Mihály** fuvaros bejelentette, hogy vasárnap este 7 órakor Vári Ferenc honvéd oldaltegyveréssel megszurta. Feljelentés szerint a támadás minden indok és szóváltás nélkül történt. A szuras Juhász Mihályt jobb oldalán érte s a szenvedett sérülés 8 napon belül gyógyul. A rendőrség a feljelentést áttette a 4-ik honvédgyalogezred parancsnokságához a vizsgálat megajtése végett.

* **Kolera riadalom Komádiban.** Kincses Gergely komádi gazdálkodó családja a tegnapi napon váratlanul megbetegedett. A lakosság szörnyen megijedt, azt hiva, hogy kolera lépett fel. A félelmet még fokozta, hogy a család egyik tagja, a 12 éves Gergely meg is halt.

A boncolás azonban csakhamar meggyagtatta a kedélyeket. Kiderült, hogy csupán mérgezésről van szó, nyoma sincs a kolerának. Az eset természetesen így is tragikus és megdöbbentő, tekintve, hogy a család többi tagja is megbetegedett. Az esetről értesítették a nagyvárad kir. ügyészséget, mely elrendelte a vizsgálatot. Dr. Szolnok Jenő kir. ügyész a vizsgálat megajtése végett ki is utazott a helyszínre.

* **Ahol nem vesznek fel biztosítást.** Az élesdi járás Pestere, Esküllő és Kalota községeiben a biztosító társaságok kijelentették, hogy egyáltalán nem vesznek fel biztosítást. Ennek pedig az az előzménye, hogy a három községben, amióta a tél mulni kezdett, napirenden voltak, sőt ma is vannak tüzesetek. Esküllőn hétfőn, kedden, szerdán volt tüzeset s minden esetben gyújtogatásból keletkezett. A tüzesetek természetesen biztosított helyeken történtek. A napirenden lévő gyújtogatások miatt a biztosító társaságok elhatározták, hogy e három községből senkinek sem biztosítják be a házat. Ezáltal természetesen károsodnak azok, akiknek legkevesebbé céljuk a biztosítással való visszaélés, mert a társaságok kivételt senkivel sem tesznek.

* **Egy vagon kínai tines.** A tetscheni Nordbahnhof állomására egy vagon kínai emberhaj érkezett. Az egészségügyi hatóságok nyomban visszaküldték a vaggont Hamburgba, ahonnan jött, mert félő, hogy pestissel fertőzött kínai területről küldték a nagy tömeg emberhaját.

* **A gyantaiak nem kapnak burgonyát.** Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy Gyantán a múlt évben oly nagy csapás érte a lakosság burgonya termését, hogy az idén már nem tudnak vetni. Az elüljáróság akkor a földmívelésügyi miniszterhez fordult 300 métermázsza vető burgonyaért. A minisztertől tegnap érkezett le az értesítés, mely szerint a miniszternek a burgonya készlete teljesen kifogyott, az erre előírányozott alapja pedig már teljesen igénybe lett véve s így a kérelmet nem teljesítheti.

* **Nem kell borotva.** Egészséges, kellemes és olcsó a »Rasol« borotváló por. Kés nélkül borotvál. Egy kg. 30-szori borotváláshoz 4 korona. Egy darab hozzávaló csontkés 20 fillér. Használati utasítás díjtalan. A »Rasol« kezelése a legegyszerűbb. A port vízzel kell anyaggá keverni, az arcra keenni és 8—10 perc után az arcról a csontkéssel levenni. Nincs olyan borbély, ki simábban és szebben tudna borotválni. Nőknél a »Rosolin« néhány perc alatt az arcról a szőrt minden fájdalom nélkül eltünteti. A a utánvételt 2 korona 50 fillér. Utánvételt szállítja a »Rasol« és »Rosolin« a vezérképviselő: Friedrich M. Budapest, VI. Vörösmarty utca 73.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer-tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárak,
ezüst dísz tárgyak és evőeszközök
valamint szebórák nagy-
raktára.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőpor áruda. Telefon 269.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

x Néhaj főtitisz-leadó **Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* ki-árusítom. Benkő Artur könyvkereskedő Rákóczi-ut 10.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Léway-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

x **Stern a villamos** a javított dr Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 250 ért árusítja, nagyobb vételési engedmény. Eiválal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556. B

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárok kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

x **Gyümölcskülönlegességek!** Csodaszép, friss, idej termései: csemege-szőlő, délafrikai Ringlott-szilva, őszi-baraek, karfiol, ujbungonya stb. kapható: **Mertz Nandor** csemege és borkereskedésben, Körös-utca. Telefon az egész megyében 448 sz.

CZAPPALVI JÓZSEF

mászoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerai butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítik

Tisztelettel

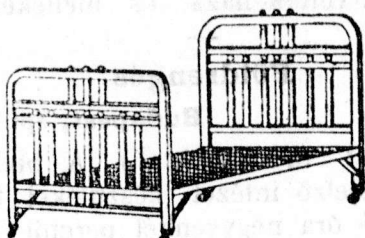
358

Czappalvi József.

Borzalmas lesz a tavasz

azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyő 3 matracca 19 korona

Sodronnybetét 10 korona

Rezkarniss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Jókai-vecsele előadás a Gyermekbarát Egyesület javára. Gül Baba I. II felvonása. Fényes Annuska felleptével.

Péntek: Rp van Winkle (Rhédei Szidi vendégjátéka.)

Szombat: Luxemburg grófja (Rhédei Szidi második vendégjátéka.)

Vasárnap délután: Sas fiók, este: Király-szöktetés. (Új operett. Premier.)

IRODALOM.

Az Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 3. száma a következő tartalommal jelent meg: *Prohászka* Ottó: Csendes órák. — *Hortobágyi József*: Várvasárnapra. — *Glattfelder Gyula*. — *Sik Sándor*: Ketten a mestertel. — *ix*: Fel a magyar Sionba! — *R.*: Szentmise hallgatás közepén. — *Dr Babura László*: Husvétkor. — *Hortobágyi József*: Nagypénteken. — *Klett István S. J.*: Alleluja! Alleluja! — *Pierre l'Ermité* után Gáspár Pál: Menjetek Óhoz! — *Sik Sándor*: Az elmozdított kövön. — *Timár Kálmán*: Andecius kincse. — *Mészáros Aladár*: A pappászentelés szertartásai. — *T.*: Jöve az Isten lakása az emberek között! — *Jessenák Gábor* báró: Szent Róza és a mennyei kertész. — Gyakori szentáldozás. *Rovatvezető: Revicsky Aladár*. — *Gyermekvilág*. *Rovatvezető: Dr Szyllaba Emil*. — *Revicsky Aladár C. M.*: Az Oltárszentesség napokint látogatásának társulata. — Róptében a nagyvilág körül. — *Irodalom* — Egyesületi élet. E folyóirat a Központi Oltár-egyesület (Budapest, IX ker., Üldö-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre 3 korona.

Új virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : csarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Z E N E.

Goldmark—Szigeti Józsefről. *Szigeti József*, aki *Marschalkó Rózsi* és *Tarnay Alajos* kíséretében vasárnap este vendégszerepelt a Sas koncerttermében, most fejezte be, Londonból hazatérőben németországi túróját. Mindent a legnagyobb művészeket megillető fogadtatásban és ünneplésben részesült a jeles magyar muzikus. Lipcsei estéje után pedig, — melyen a hallgatóság soraiban ott ült *Goldmark* Károly, a nagy komponista is, *Goldmark* a következő meleghangú levélben gratulált Szigetinek sikeréhez:

»Fogadja legforróbb köszönetemet a mai este évezetért. Boldog vagyok, hogy művemet olyan kiváló interpretátor előadásában hallottam, mint ön. Igazán nagy érzés volt darabjaimat akkora melegséggel és annyi stílussal és készséggel előadva hallani. Remélhetőleg ez élvezetet nem utolszor szerezte nekem.

Még egyszer meleg köszönet.

Goldmark Károly.

Általános Zenészeti Lexikon. Három évtizeddel ezelőtt, az akkori viszonyok közt valóban bátor kísérletül adta ki *Sághy József*, a »Zenelap« szerkesztője az első magyar zenészeti szakklexikont. Akkor, amikor még az egyetemes lexikonirodalom is csak egy derekán megszakadt munkával állhatott elő. Ma, amikor az egyetemes lexikonirodalom nagy sikere és váratlanul nagy elterjedése mellett különböző tudományágak és foglalkozási szakok részletes szakklexikonait is a közönség szükségletének ismerte és karolta föl, már nem kísérletül, hanem általánosan érzett szükség kielégítésül, kívánatos a zene lexikona is. Szerkesztője *Sághy József*, tehát *Cséczi J.* kiadóval egyesülten az »Általános Zenészeti Lexikon« teljesen új kiadásával lép a szakközönség és a nagyszámú műkedvelő közönség elé. Zenei művelődésünk is az utóbbi évtizedekben örvendetesen gyarapodott, a műkedvelők zeneművészeti igénye ép úgy emelkedett, mint tudásuk. Mindenképpen megokolt tehát, hogy a zenei szakközönséggel együtt a nagyszámú komoly műkedvelő is a zeneművészet és zeneirodalom nagy birodalmában az egyetemes lexikonoknál részletesebb szakklexikont nyerjen utbaigazítól. De egy ilyen szakklexikonnak még az az előny is meg van, hogy szoros tárgykörrel mellett kisebb terjedelmű, tehát nemcsak könnyebben kezelhető, hanem jutányosabb is. Az elméleti zenei tanulmányoknak hasznos, sőt nagyon szükséges, mellőzhetetlen segédforrása. Az új kiadásban a megállapított zenei fogalom meghatározások mellett megtalálják a lexikont használó mindazt, amit a zeneelmélet és esztétika újabb haladása és kutatásai föderítettek, a legújabb napokig a zeneszerzők, művészelődők életrajzait, a nevezetesebb szerzemények, a hangszer-ek, zenei alakzatok ismertetésével kapcsolatban ez k obrát, illetve schémáit is, nem is említve mint természetesen, a műszavak teljes gyűjteményét és magyarázatokat, melyekre minden képzetesebb műkedvelőnek is lépten-nyomon szüksége

van. Igazi enciklopédiája ez a zeneművészetnek, mint ilyen ritka becsű munka a magyar szakirodalomban, a magyar zeneirodalomban pedig egyetlen.

Az előfizetési pénzek 3—3 füzetre 3 koronájával Csécsi J. címére, mint az »Általános Zenei Lexikon« kiadóhoz: Budapestre, VIII ker., Szentkirályi utca 35., legcélszerűbben postautalványon küldendők.

TANÜGY.

90 százalékos iskolakerülő. Az érmi-hályfalvai gazdasági iskola vezetője még januárban panaszt tett a közigazgatási bizottsághoz, hogy a tanulók 50 százaléka nem látogatja az iskolát. A panasz alapján a bizottság elrendelte a mulasztók szüleinek megbüntetését, ami meg is történt, azonban a büntetést nem hajtották végre és ennek az lett a következménye, hogy újabban, a tanulóknak nem 50, hanem 80—90 százaléka nem jár iskolába. E miatt tegnap ismét panaszt tett az iskola vezetője, aki kéri a büntetések végrehajtását, mert ellenkező esetben senki sem fog az iskolába járni.

Igazságszolgáltatás.

§ Vállalkozók rágalmozási pöre. (Esküdtbírói tárgyalás) Egy bonyodalmas rágalmozási pört tárgyalt tegnap a nagyvárad esküdtbírói bírósága. A pör számai Békés Gyula város betonmunkálataira nyúlnak vissza, amelyeket Schriffert József és Pfaff Ferenc vállalkozók nyertek meg. A munkálatokra pályázott Szabados József is, aki ellen Pfaff Ferenc egy hírlapi közleményt tett közzé. A cikkben felhívták Szabados József magára nézve sértőnek találta és ezért rágalmozási pört indított Pfaff Ferenc ellen. Az ügyet tegnap tárgyalta a nagyvárad esküdtbírói bírósága, dr. Csulyok Béla táblai bírósága elnöke alatt. Az esküdtek nem találták bűnösnek Pfaff Ferencet, minek folytán a bíróság felmentette a vádlottat.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

olcsó

gyári árban

REISZ bútorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

TÁVIRATOK.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, április 5.

(Saját tud.) A pénzügyi bizottság ma d. u. 4 órakor Lukács László részvételével ülést tartott. Az ülésen az indenniti 1911 június végéig való meghosszabbítására vonatkozó javaslatot tárgyalták és el is fogadták.

Elhamvadt utca.

Makó, április 5.

(Saját tud.) Kervence faluban ma két kis leány meggyújtott egy szalmakazalt, melyről a tűz a szomszédos épületre terjedt át. Elpusztult egy utca, melyen 10 gazdának volt a háza és melléképülete.

Földrengés.

Budapest, április 5.

(Saját tudósítónktól.) A budapesti földrengésjelző intézet készülékei tegnap délután 4 óra negyvenkét perctől öt óra tizenöt percig közepes távolságból közepes erejű földrengést jeleztek. A szeizmográf inga kilengései 8—11 milliméternyiek voltak.

Bécs, április 5.

(Saját tudósítónktól.) A meteorológiai intézet szeizmografikus készülékei tegnap délután heves földrengést jeleztek körülbelül 1300 kilométer távolságból. A földrengés kezdete 4 óra 47 perckor, vége fél hatkor volt.

A pólai tengerészeti hydrograffi intézet készülékei tegnap szintén földrengést jeleztek.

Ferrert igazságosan ítélték el.

Madrid, április 5.

A kamarában a Ferrer-pöréről szóló folytatódó vita során, Lacierra volt miniszter, a Ferrert terhelő tanuvallomások alaposágát bizonyítja. Rámutat arra, hogy Ferrer közvetlenül résztvevő forradalmi mozgalmakban és munkássztrájkok inscenálásában és személyesen működött közre az 1909. évi barcellonai események szításában. Hevesen támadja a republikánusokat és szociálistákat, akik a Ferrer-pört ürügyül használták fel, hogy rohamot intézzenek a konzervatív kormány ellen. A Maura-kabinet szigorúan teljesítette kötelességét. Ferrer anyagi bizonyítékok alapján igazságosan és törvényesen ítéltetett el.

Elsüllyedt hajók.

Kopenhága, április 5.

Vasárnapra virradó éjjel sűrű, áthatolhatatlan köd terjengett a tengeren. Sund közelében egy német gőzös összeütközött egy dán hajóval, amely Krisztiániából jött. Mind a két hajó néhány szempillantás alatt elsüllyedt, de a mentőcsónakokat még idejében sikerült lebecsátani és a két gőzös személyzete az utasokkal együtt megmenekült. A dán hajó egy hatalmas állatseregletet vitt Krisztiániából, amely Stettinen át Berlinbe lett volna

szállítandó egy cirkusz számára. Az egész menaszéria a tengerbe veszett. Volt benne 13 gyönyörű példány jegesmedve s ezeknek értéke egymagában 80 ezer márkát tesz ki.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irta: Hjalmai Knuth

Fordította: Vörös József.

40

Hirtelen felnyílik az ajtó s a háziasszonyom gurul be rajta. Meg sem áll a küszöbön, egyenesen a szobám közepéig jön.

Rekedt ordítást hallok; — mintha végigváltak volna rajtam.

— Hogyan? — mondta — azt hittem, hogy szólt valamit? A szoba most nekünk kell éjszakára, ha akar velünk alhatik; külön ágynemű is adunk.

Meg sem várta, amíg szóhoz juthattam, hanem összeszedte a papírjaimat és összedobált mindent.

Jókedvem hirtelen elröppent, dühös voltam s felálltam. Nem szóltam egy szót sem. Aztán a kezembe nyomta az írásaimat.

Nem tehettem egyebet, elhagytam a szobát. Szobámba új lakó költözött. Mikor lementem a lépcsőn, szembe jön velem, fiatal ember volt, a kezére nagy kék horgonyok voltak rajzolva; minden podgyásza egy hajós ládából állott. Az idegen bizonyosan tengerész, — gondoltam — tehát egy éjszakára vette ki a szobát.

Holnap talán újra fent lehetek s talán újra megszáll az ihlet; csak öt percnyi inspirációra volna szükségem s akkor mindan rendben volna megint...

Meg sohasem voltam a háziasszony szonájában. Csak egy szobájuk volt, ebben laktak éjjel-nappal; az asszony, a férje, az asszony apja és négy gyerek. A szolgáló a konyhában aludt; nálat fogott el, amint az ajtóhoz közeledtem; senki sem felelt.

A férfi még köszöntésemet sem viszonozta; egykedvűen nézett rám, mintha semmi köze sem volna hozzám.

Az asztalnál ült, azzal a hordárral kártyáztott, akik a gyerekek »üvegablának« csufoltak. Hátul az ágyban kis gyerekek feküdtek s valamit motyogott; az öreg, az asszony atyja, összekuporodva üdögélt a padon, fejét a tenyerébe hajtotta, mintha a melle vagy a gyomra fájna. Olyan volt, mint valami csuszó-mászó, amely a fülét hegyezi.

— Az asszonyság mondta, hogy éjszakára itt maradhatok — mondom.

— Azt mondta?

— Igen; a szobámba más költözött.

A férfi nem felelt. Kártyáztak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Borgida Béla és Társa jelentése:

Budapesten

Határidők sáralata:

Áprilisi buza	— — — —	11.60
Májusi buza	— — — —	11.42
Októberi buza	— — — —	10.75
Áprilisi rozs	— — — —	8.38
Októberi rozs	— — — —	8.17
Áprilisi zab	— — — —	8.15
Májusi zab	— — — —	8.52
Októberi zab	— — — —	7.22
Májusi tengeri	— — — —	5.64
Juliusi tengeri	— — — —	5.81
Augusztusi repce	— — — —	13.70

Nagyvárad.

	Árak 50 kgonként	
Buza	11.—	11.64
Rozs	7.—	7.20
Tengeri	5.20—	5.30
Zab	8.—	8.20
Arpa	8.20—	8.70
Kótszeres	7.50—	7.60
Lóheremag nyers	50.—	65.—
Lóheremag ólomzárolt	90.—	95.—
Lucernamag ólomzárolt	115.—	120.—

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	864.25
Osztrák hitelrészvény	671.—
Jelzálogbank	481.—
Leszámitoló és pénzváltó	577.50
Közuti vasut	754.—
Rimamurányi vasmű	687.25
Városi vasut	394.25
Magyar bank és keresk. r. t.	714.25

SZERKESZTŐI PÓSTA.

T. munkatársainkat kérjük, sziveskedjenek a husvétii mellékletre szánt dolgozataikat lehetőleg még e héten hozzájuk juttatni.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Megnyilt az új ROSENZWEIG féle mellfűzőgyár

Szalárdi-utca 9. szám. Saját ház.

Elegáns fogadóteremmel, fényes proba szalonnal. Olcsóbb árak, szebb és elegánsabb kivitel és előzékeny kiszolgálás.

241

Az üzemet a tulajdonosné személyesen vezeti.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Lédig Árpád

Arany Kereszt gyógyszerháza
Nagyvárad, Szent László-tér.
Alapítva 1742. (A román püspökség mellett.)

Aki az arca üdőségét megakarja őrizni, az csak **Lédig-féle Pármái ibolya arckrém**et használjon. :- Egy egész tégely 20 krajcár.

Ne legyen az arca szeplős, májfoltos, kiütéses, pattanásos, ne legyen ráncos, hanem mindig sima, hófehér, csak

Lédig-féle Pármái ibolya arckrémet használjon, egy egész tégely nappali vagy éjjeli 20 krajcár.

1 drb Pármái ibolya szappan 20 krajcár.

Központi szállító iroda.

A közlekedési idény alkalmából felhívjuk a t. közönség szives figyelmét **szabadalmazott butorkocsikra**, amelyekkel a legkényesebb és legdrágább utazásukat úgy helyben mint vidéken, valamint az ország bármely városába felelősség mellett eszközöljük. Elvállunk továbbá költöztetéseket nyújtott fedésszel szekereinken is — úgy helyben mint vidéken.

Elfogadunk és előleget adunk butorokra és egyéb ingóságokra ezeket saját száraz és tűzmentes raktárainkban elhelyezzük.

Központi szállító iroda.

GRÜNBAUM J. ÉS TÁRSA,
Kossuth utca 8. Telefon 701.

NIGRIN

(Fernelenti)

alegjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!

A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Vásári hirdetés.

Biharvármegyében fekvő Berettyóújfalui községben a f. évi április hó 19 és 20. napjára eső országos vásár a magyar királyi kereskedelmi miniszter ur 19657—1911. számú engedélye alapján 1911. évi április hó 26. és 27. napján fog megtartatni és pedig első napon juh és sertés, második napon ló és szarvasmarha és mindkét napon kirakodó vásár. Berettyóújfalui, 1911. március 31.

262

Előljáróság.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

MEGELOZOTT MOSKOVITS ANATOMIAI CIPOGYAR

NAGYVARAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-ÉPÜLET.)

Alapított 1874.

Telephon 451.

A legjobb varrógépek és kerékpárok csakis

FEIGENBAUM cégnél Kert-utca kaphatók.

Mindennemű varrógépek és kerékpárok javítása. Ugyisint ezekhez alkatrészek nagy választékban.

MEZEY JÁNOS és TSA cég

Telefon 249.

Szent László-tér.

Telefon 249.

Ajánlja idény cikkeitBöjtre **Friss Tea-vajat** $\frac{1}{4}$ klgr. 45 kr. Székely tömlő-turót, mindennemű csemege sajtokat, olajban, sósvízben pácolt halakat, ét-olaj, hazai és déli gyümölcsök.Husvétra **Prágai és Kassai Sódart** cukortojások, legkitűnőbb fűszer és különleges faj kávé

Bel- és külföldi cognac, pezsgők, likőrök asztali és csemege borok.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.**MAUTNER-féle gazdasági vetemény és virágmakvak.**

Tisztelettel

MEZEY JÁNOS és TÁRSA.**TÁTRAY és TARSAI**

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.**Gyárt:** gazdasági gépeket és ekéket, magánjárokát és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

Telefon: 1054.

Ujdonság. Szekrényágy.

Szabadalom bejelentve.

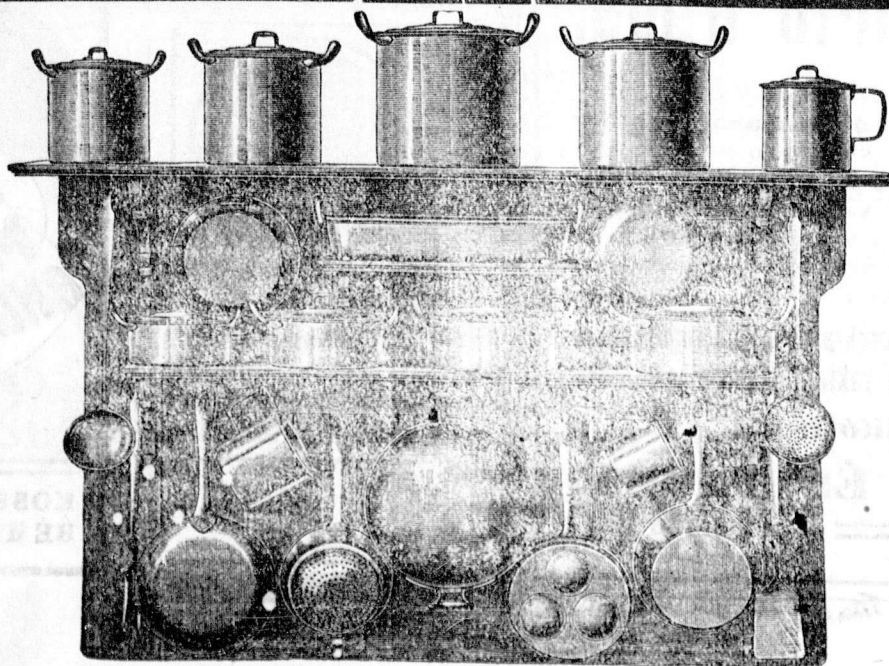
Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor.-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető.

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam bútort és különleges munkákat szakszerűen készítek. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

TARSOLY és RISZTÓkülönlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.**Modern**
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.**Tavaszi ujdonságok**

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal**K 19.50.**

Gyermekágyak

K 26-tól.